

Санітарна активність, яйценосність та медопродуктивність бджіл різних генеалогічних груп карпатської породи

М. С. Петько¹, В. В. Федорович²

pmarichka777@gmail.com

¹Інститут розведення і генетики тварин НААН ім. М. В. Зубця НААН,
с. Чубинське, Бориспільський р-н, Київська обл., Україна

²Інститут біології тварин НААН,
м. Львів, Україна

У селекційно-племінній роботі бджіл важливе значення має їх гігієнічна поведінка та яйценосність маток, однак провідною ознакою залишається медова продуктивність. Тому метою наших досліджень було вивчення саме цих питань.

Дослідження проведені на бджолах карпатської породи в приватних пасіках в с. Наварія Львівської обл. Для досліджень було сформовано 6 груп бджіл по 10 бджолосімей у кожній: I (контрольна) — місцеві бджоли карпатської популяції, тип «Вучківський»; II (дослідна) — ♀ мікропопуляція «915» × ♂ мікропопуляція «915»; III (дослідна) — ♀ лінія «Сто» × ♂ мікропопуляція «915»; IV (дослідна) — ♀ тип Вучківський × ♂ мікропопуляція «915»; V (дослідна) — ♀ лінія «Тройзек 07» × ♂ мікропопуляція «915» і VI (дослідна) — ♀ мікропопуляція G. Macha × ♂ мікропопуляція «915». Для визначення санітарної активності бджіл застосовували «голковий» тест. Кількість повністю очищених комірок від пошкоджених личинок визначали через 12 і 24 год. Кількість запечатаного розплоду в гнізді замірювали кожні 12 днів за допомогою рамки-сітки з квадратами розміром 5×5 см, що дорівнює 100 коміркам. Період обліку тривав з 17.03. до 14.09. 2020 р. Медову продуктивність бджолосімей за весняний та літній періоди визначали, зважуючи разом до і після відкачування меду всі відібрані з гнізда бджолоїної сім'ї стільники. Статистичну обробку даних проведено за Г. Ф. Лакінім.

Оцінка санітарної активності бджіл свідчить, що через 12 год. видалення пошкоджених личинок становило 69,7–76,3%. Найбільший відсоток видалення пошкоджених личинок спостерігали у бджіл II групи. Найменше вищених пошкоджених комірок відмічено у бджіл IV групи. Через 24 год. найбільше пошкоджених личинок було видалено у бджіл V групи — 92,8%, а найменше в особин VI групи — 90,9%. Однак за цим показником контрольну групу вірогідно переважали лише бджоли III групи і ця перевага становила 1,5% ($P < 0,05$).

Встановлено, що яйценосність маток під час весняного розвитку у всіх групах стрімко збільшувалася і досягала максимуму у травні та червні, а далі поступово зменшувалася. У контрольній групі яйценосність маток була в межах 294,5–1701,5 яєць за добу, при цьому найвищою вона була у період з 29 травня по 9 червня — 1701,5 шт. За цей проміжок часу найвищим зазначений показник був також у бджоломаток III групи — 1712,3 шт. У бджіл всіх інших груп найвищу яйценосність зафіксовано у період з 17 по 28 травня.

Найкращі результати весняного збору меду спостерігали у бджіл IV групи — 10,5 кг, що на 1,5 кг більше, ніж у бджолосімей контрольної групи. Найбільший показник літнього медозбору встановлено у бджіл VI групи — 17,5 кг. У них зафіксована і найбільша кількість меду за підсумками весняного і літнього медозборів — 27,7 кг.

Отже, кращу гігієнічну поведінку через 12 і 24 год. після пошкодження розплоду показували бджолосім'ї II і IV груп відповідно, яйценосність — бджоломатки V групи у період з 17 по 28 травня 2020 р. За підсумками весняного і літнього медозборів, найвищими показниками характеризувалися бджолосім'ї VI групи — 27,7 кг.